

Силабус навчальної дисципліни

«Методологія наукового дослідження в галузі освіти»

Напрямок підготовки	Доктор філософії		
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка		
Спеціальність	011 Науки про освіту		
Освітньо-наукова програма	Сучасні наукові освітні студії: педагогіка, методика навчання іноземних мов і культур, наукова англійська мова		
Статус дисципліни	Дисципліна професійної підготовки		
Мова навчання	Українська		
Семестр	I		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Форма підсумкового контролю	Залік		
Викладач	Ніколаєва Софія Юрївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій КНЛУ.		
Анотація навчальної дисципліни	розкриваються основи методики формування науково-дослідницької компетентності майбутніх освітян. Відбувається формування дослідницького мислення, навчання аналізу наукової діяльності викладача/науковця та свідомого оволодіння науково-дослідницькими знаннями, навичками і вміннями. Зміст навчальної дисципліни розкривається у двох змістових модулях. У першому – подаються методологічні засади наукового дослідження в галузі освіти та проблеми організації і проведення наукового дослідження. У другому – характеристика дисертації доктора філософії, загальні вимоги до її написання і захисту.		
Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:		
		Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
	лекції	20 год	4 год
	семінарські заняття	–	–
	практичні заняття	10 год	2 год
	консультації	–	–
	самостійна робота	60 год	84 год
Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни	<p><i>Знати:</i> основні категорії і поняття в галузі методики реалізації наукового дослідження в галузі освіти.</p> <p><i>Вміти:</i> використовувати в професійній діяльності знання про методологію і методи дослідження в галузі освіти.</p> <p>Для успішного освоєння дисципліни аспіранти повинні володіти знаннями в області філософії, психології, педагогіки і психології вищої школи. Знання та навички, отримані в результаті вивчення даних курсів, створюють необхідну базу для вивчення курсу «Методика наукового дослідження в галузі освіти» і мають високу ступінь кореляції з ними.</p>		
Мета вивчення дисципліни	формування в аспірантів а науково-дослідницької компетентності викладача; ознайомлення аспірантів із методологією наукового дослідження та методикою його реалізації. Аспіранти набувають також ґрунтовних знань щодо сучасних тенденцій в галузі освіти у закладах вищої освіти. У процесі вивчення курсу слухачі опановують загальні відомості про методологічні основи наукового пізнання; провідні закономірності, проблеми й протиріччя розвитку науки; організацію й планування		

науково-дослідної роботи; основні етапи наукового дослідження; емпіричні, емпірично-теоретичні й теоретичні методи дослідження. Аспіранти ознайомлюються із основними вимогами до формулювання теми дисертації, її структури, змісту кожної складової. Особлива увага приділяється питанню визначення об'єкта та предмета дослідження, його актуальності, наукової новизни та практичної цінності, основних завдань у зв'язку із обраною темою. Аспіранти повинні оволодіти також вмінням опрацьовувати наукові джерела, коректно використовувати опрацьовані наукові публікації у своїй роботі, правильно оформляти бібліографію. Крім того, мета цього курсу – поглибити теоретичні знання аспірантів в галузі реалізації різних методів дослідження (анкетування, тестування, пробного навчання, експерименту) і оформлення необхідної документації (протоколів анкетування, тестування, пробного навчання); сформувати в молодих науковців практичні вміння проводити різні методи дослідження. Вона сприяє формуванню інтегральної компетентності фахівця, здатності розв'язувати складні завдання і проблеми в галузі освіти в процесі професійної діяльності або навчання.

Перелік тем, зміст лекційних і семінарських занять

Змістовий модуль 1.

Методологічні засади та методи реалізації наукового дослідження в галузі освіти

- Тема 1.** Наука – як система знань. Структура і зміст науково-дослідницької компетентності ДФ в галузі освіти
Тема 2. Організація наукової діяльності в галузі освіти. Методологія наукового пошуку в галузі освіти.
Тема 3. Теоретичні методи наукового дослідження в освіті (очна ф. н.) / Методи наукового дослідження в освіті (заочна форма навчання).
Тема 4. Емпіричні методи дослідження опрацювання наукових публікацій, навчальної документації, результатів викладацької діяльності, наукового спостереження, опитування тощо.
Тема 5. Емпіричні методи дослідження: тестування, пробне навчання, експеримент.

Змістовий модуль 2.

Організація і проведення наукового дослідження в галузі освіти

- Тема 6.** Мета і завдання дисертації ДФ. Технологія написання дисертації ДФ (для денної форми навчання). Загальна характеристика та вимоги до дисертації ДФ (для заочної форми навчання).
Тема 7. Структура і зміст дисертації ДФ.
Тема 8. Вимоги до вступу до дисертації ДФ.
Теми 9-10. Вимоги до оформлення і захисту дисертації ДФ. Апробація та оприлюднення результатів дослідження.

Система оцінювання курсу

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень аспірантів реалізується за наступною технологією. Оцінюються такі складники:

Аудиторна та самостійна робота аспіранта – 50 балів.

Модульна контрольна робота – 50 балів.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспіранта (аудиторна робота та самостійна робота) може здійснюватися в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Модульна контрольна робота (виконується перед заліком): Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру аспіранти виконують модульну контрольну роботу з дисципліни. Модульна контрольна робота оцінюється в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Ці оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

«відмінно» – 50 балів;

«добре» – 40 балів;

«задовільно» – 30 балів;

«незадовільно» – 20 балів;

Неявка на МКР – 0 балів.

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу

за МКР. Максимальний рейтинговий бал аспіранта становить 100 балів.

Вимоги до заліку

Оцінка в національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляються на підставі семестрового рейтингового бала студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів	}	A	}	зараховано
82 – 89 балів		B		
75 – 81 бал		C		
66 – 74 бали		D		
60 – 65 балів		E		
0 – 59 балів		FX		не зараховано

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – **E** та бал **60**. Якщо аспірант під час заліку отримав оцінку «не зараховано», то йому у відомість обліку успішності виставляється оцінка «не зараховано» в національній шкалі, оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Об'єкти контролю: Володіння науково-дослідницькими вміннями у межах модуля та рівень засвоєння теоретичних знань з тем модуля.

Форми контролю:

- усна співбесіда;
- виконання підсумкового тесту.

Критерії оцінювання:

1) Усна співбесіда оцінюється за критеріями:

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування методичних (наукових) рішень.

2) Тест оцінюється за критерієм: правильність виконання тестових завдань.

Політика курсу

Аспірант вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Незалежно від форми здобуття третього рівня вищої освіти (очної (денної і вечірньої) і заочної) аспіранти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі неможливості аспірантам вечірньої та заочної форми здобуття освіти відвідувати всі аудиторні заняття з об'єктивних причин, вони складають індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%), а решту завдань виконують дистанційно. Аспіранти погоджують цей графік із викладачем і відділом науково-дослідної роботи. Графік повинен бути затверджений проректором з наукової роботи.

Якщо аспіранти денної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми терміни відпрацювання аспірантами денної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра психології, педагогіки і фізичного виховання і доводить до відома аспірантів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.

Під час роботи над письмовими роботами не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема: ● використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; ● використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; ● видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; ● несамостійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); ● фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи; ● посилання на джерела, які не використовувалися у роботі, ● залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.

Основні види відповідальності аспірантів за порушення академічної доброчесності: ●

	<p>повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); • повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; • відрахування із закладу освіти; • позбавлення академічної стипендії; • позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.</p>
<p>Рекомендована література</p>	<p>Основна (базова):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2010. 308 с. 2. Корягін М. В., Чік В. Ю. Основи наукових досліджень: навч. посібник. 2-ге вид., доп. і перероб. Київ: Алерта, 2019. 492 с. 3. Лаппо В. В. Основи науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. Івано-Франківськ: НАІР, 2012. 212 с. 4. Мальська М., Пандяк І. Організація наукових досліджень: навч. посібник. Київ: Центр навч. літератури, 2017. 136 с. 5. Методика обучения иностранным языкам в средней школе: учебник / Гез Н. И. и др. Москва: Высш. школа, 1982. 373 с. 6. Методика організації науково-педагогічних досліджень: метод. посібник / уклад. О. Є. Антонова та ін. Житомир, 2018. 76 с. 7. Ніколаєва С. Ю. Методи та організація сучасних досліджень з методики навчання іноземних мов і культур: навчально-методичний посібник для студентів магістратури та аспірантури. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2019. 136 с. 8. Основи наукових досліджень: конспект лекцій / укл. Е. В. Колісніченко. Суми: Сумський державний університет, 2012. 83 с. 9. Рапопорт И. А., Сельг Р., Соттер И. Тесты в обучении иностранным языкам в средней школе: пособие для учителей. Таллин: Валгус, 1987. 360 с. 10. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень: навч. посібник. Київ: Вид.-во «Центр учбової літератури», 2007. 254 с. 11. Сисоєва С. О., Козак Л. В. Розвиток дослідницької компетентності викладачів вищої школи: навч. посібник. Київ: ТОВ «Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2016. 156 с. 12. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підручник. Рівне: Волинські обереги, 2013. 360 с. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аванесов В. С. Тесты в социологическом исследовании. Москва: Наука, 1982. 197 с. 2. Квасова О. Г. Основи тестування іншомовних навичок і вмінь. Київ: Ленвіт, 2009. 119 с. 3. Коваль Т. І., Сисоєва С. О., Сущенко П. П. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2009. 380 с. 4. Соловова Е. Н. Методика обучения иностранным языкам: продвинутый курс: пособие. Москва: АСТ Астрель, 2009. 238 с. 5. Солонцова Л. П. Методика обучения иностранным языкам в 3 частях: учебник для вузов. Москва: Издательство ВДАДОС, 2018. Часть 2: Методические теории. 159 с. 6. Староста В. І., Товканець Г. В. Методологія та методи науково-педагогічних досліджень: навч.-метод. посібник. Мукачево: Мукачівський державний ун-т, 2015. 64 с. 7. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: колективна монографія / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2015. 444 с. 8. Тверезовська Н. Т., Сидоренко В. К. Методологія педагогічного дослідження. Київ: Центр навч. літератури, 2017. 440 с. 9. Теоретичні засади науково-дослідницької діяльності суб'єктів освітнього процесу університетів: посіб. / ред. О. Ярошенко. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2015. 174 с. 10. Тушева В. В. Основи наукових досліджень: навч. посібник. УМО НАПН України. Харків: «Федорко», 2014. 408 с. 11. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень: навч. посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2003. 240 с. 12. Шейко В. М., Кушнаренко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання-Пресс, 2002. 295 с. 13. Avineri N. Research Methods for Language Teaching: Inquiry, Process, and Synthesis.

London: Macmillan Education, 2017. 236 p.

14. Biggam J. Succeeding with Your Master's Dissertation. A step-by-step handbook. London: McGraw-Hill Education, 2008. 255 p.

15. Handbook of Research in Second Language Teaching and Learning. Vol. 2 / Ed. Eli Hinkel. New York: Routledge, eBook, 2011. 1016 p.

16. Research Methods in Applied Linguistics: A Practical Resource. Brian Paltridge (Editor, Author) and others. Bloomsbury Academic; 2nd Revised edition. 2015. 608 p.

17. Wallace M. J. Action Research for Language Teachers. Cambridge Teacher Training and Development. Cambridge University Press, 1998. 284 p.

18. Caspari D., Klippel F., Legutke M.K., Schramm K. (Hrsg.) Forschungsmethoden in der Fremdsprachendidaktik: Ein Handbuch. Tübingen: Narr Dr. Gunter Verlag, 2016. 476 s.

19. Doff S. Fremdsprachenunterricht empirisch erforschen: Grundlagen – Methoden – Anwendung (Narr Studienbücher) Taschenbuch. Tübingen: Narr Francke Atempo Verlag, 2012. 325 s.

20. Döring N., Bortz J. Forschungsmethoden und Evaluation in den Sozial- und Humanwissenschaften. Berlin, Heidelberg: Springer (Springer-Lehrbuch), 2016. 1051 s.

21. Göpferich S. Translationsprozessforschung. Stand, Methoden, Perspektiven. Tübingen: Narr, 2008. 313 s. München: Klett – Langenscheidt, 2014. 189 s.

22. Duthoit E. Méthodologies de recherche et d'intervention en didactique des langues : l'apport de l'ergonomie de langue française / Recherche et pratiques pédagogiques en langues de spécialité [En ligne], Vol. 35 N° 1 | 2016. URL : <http://journals.openedition.org/apliut/5384>.

23. Catroux M. Méthodologie de la recherche en didactique des langues : guide pratique. Les étapes clés d'un travail de recherche. Pour un usage en autonomie. Ellipses. 2018. 168 p.

Додаткові ресурси

Сайти видань кафедри методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій

- «Вісник КНЛУ. Серія «Педагогіка та психологія» –
Режим доступу: <http://visnyk-pedagogy.knlu.edu.ua>
- Науково-методичний журнал «Іноземні мови» –
Режим доступу: <http://fl.knlu.edu.ua>
- Освітній сайт КНЛУ –
Режим доступу: <http://m.knlu.edu.ua/course/index.php?categoryid=13>
- Репозитарій КНЛУ –
Режим доступу : <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/30>

Сайти кафедр та викладачів кафедри методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій

- Сайт кафедри. – Режим доступу: <http://methods.knlu.edu.ua/>
- Сайт О. Б. Бігич. – Режим доступу: <http://bigich.knlu.edu.ua>

Сайти глосаріїв наукової термінології

- Glossary of Research Terms
Режим доступу:
https://www.researchgate.net/publication/324775202_Glossary_of_Research_Terms
- Glossary of Research Terms
Режим доступу: <https://student.societyforscience.org/glossary-research-terms>
- Glossary of Key Terms
Режим доступу: <https://writing.colostate.edu/guides/guide.cfm?guideid=90> Glossary of Key Terms
- Social Research Glossary
Режим доступу: <https://www.qualityresearchinternational.com/socialresearch/>
- A glossary of selected teaching approaches and techniques
Режим доступу: <https://colab.cce.unipr.it/.../Glossary%20of%20teaching%20and%20...>

Цифрові інструменти для дослідників (Digital tools for researchers)

Анотації викладено на сайті
<http://connectedresearchers.com/online-tools-for-researchers/>